

Samtal om vår tids korruption

av Bengt-Åke Wennberg och Per Thorsell

Perversion definieras som att något gott blir till sin motsats – till något ont.

Korruption kan ses som en sådan perversion där utfallet av gängse samverkansmönster blir absurda och skadliga för oss alla.

**Definitionen på korruption är:
"Misuse of public position for personal gain".**

Självklart uppstår alltid "personal gain".

Frågan som måste klarläggas är "misuse".

Låt oss som utgångspunkt, och som ett exempel på vad "misuse" skulle kunna vara, betrakta följande frågeställningar:

A. Finns det något som skulle kunna kallas oduglighetskorruption?

Oduglighetskorruption skulle kunna uppkomma om någon åtar sig ett uppdrag för det allmänna, som vederbörande inte har förutsättningar att klara av, och om vissa tongivande intressen i omgivningen av olika skäl tillåter denne att sitta kvar. Den funktion som vederbörande skall upprätthålla i det allmänna, blir då inte fullföljd. Det är som att skaffa och betala en brandkår som inte förmår att släcka en eld.

Exempel 1:

Boken "Mr Chance, FN's förfall under Ban Ki- Moon" – skriven av Niklas Ekdal tillsammans med Inga-Britt Ahlenius – ger ett exempel på när den funktion man förväntar sig av FN, enligt Inga-Britt Ahlenius, inte kan uppfyllas genom att dess befattningshavare visar sig oduglig.

Exempel 2:

En enligt regeringsformen viktig funktion för våra valda representanter är att de skall representera sina väljare. Boken "Knappptryckarkompaniet" av Ann-Marie Pålsson utgör ett exempel i vilket författaren konstaterar att denna funktion inte hedras och att ledamöterna låter sig reduceras till nickedockor.

Exempel 3:

På senare tid har vi också sett riksdagsmän och kvinnor, såväl som kommunalfullmäktige – ledamöter, besätta poster som de inte har förutsättningar att leva upp till. De får posten för att uppfylla kraven på att partirösterna skall stämma med valresultatet eller för att skapa en jämlik fördelning i ålder, kön eller härkomst.

Exempel 4:

Det bristande politiska intresset och engagemanget har av detta skäl gjort att många av de som invalts i de olika utskotten dessutom är okunniga och oerfarna i de frågor de sätts att behandla. Detta kan exemplifieras av att Jessica Rosenkrantz, vice ordförande i trafikutskottet, i ett radioreportage menar att Uber-pop, en taxirörelse som bygger sin verksamhet på ett system där man smiter från försäkringar, skatt, arbetsgivaravgift och moms, är ett utmärkt exempel på privat "företagsamhet". Är detta en rimlig position av en riksdagsman/kvinna.

<http://www.svd.se/uber-pop-hotar-valfardsstaten>

B. Finns det något som skulle kunna kallas underlåtenhetskorruption?

Många tycker att det är ett rimligt krav att det allmännas befattningshavare själva respekterar de värderingar, regler och normer de varit med att besluta om och som gäller alla andra. Detta uttrycks i regeringsformen. Vi skall alla vara lika inför lagen.

Det finns många exempel på att denna tanke ständigt åsidosätts när det gäller riksdagsmäns och kommunala representanters olika förmåner. Uppfinningsrikedomen är stor när det gäller att finna kryphål för att slippa anpassa sig till det som är andemeningen i bestämmelserna.

Göran Persson, Fredrik Reinfeldt med flera skapar exempelvis egna aktieföretag till vilka de kan skicka olika inkomster av sin numera privata konsultverksamhet. Detta gör det möjligt för dem att senare ta ut en inkomst som de rätteligen borde ha kvittat mot sitt avgångsvederlag. Är detta "misuse of public position"?

C. Finns det något som skulle kunna kallas för likgiltighetskorruption

Våra olika myndigheter är tillsatta för att bevaka utvecklingen på lång sikt av vad som händer på deras specialområden. Man måste som medborgare förutsätta att de tar upp oroande tendenser i omvärlden till diskussion både med politiker och offentligt för att säkra att man i Sverige kan förbereda sig för olika tänkbara scenarios. Det måste då också åligga politikerna att ta upp en offentlig diskussion om detta och förbereda sina väljare på tänkbara utfall. Om så inte sker är detta "misuse of public position?".

Exempel 1:

Det är inte rimligt att tro att exempelvis Putins upprustning och nya strategiska tänkande kan ha kommit som en blixtnedslag från klar himmel för de som är satta att arbeta med dessa frågor. Varningsklockorna har tvärtom ringt sedan länge. Någon har helt enkelt föredragit att blunda och "hålla tyst" framför att slå larm.

Exempel 2:

Mikael Sjöberg, Generaldirektör för Arbetsförmedlingen, sade i våras att hur många flyktingar som än kommer så behövs de,

<http://www.dn.se/ekonomi/arbetsformedlingen-permanenta-dagens-hoga-invandring/>

Exempel 3:

Det finns också exempel på motsatsen, nämligen när politiker drar ekonomisk nytta av information de själva har men som inte görs känt för omvärlden. Både Reinfeldt och hans tidigare fru sitter exempelvis i styrelsen på de bolag som nu tjänar grova pengar på att hyra ut asylboenden.

D. Finns det något som skulle kunna kallas för maktkorruption

Det är givet att företrädare för det allmänna också måste kunna agera som privatpersoner. De har, liksom alla andra medborgare rätt att ha privata åsikter.

Frågan är då: Kan man tillåta att deras åsikter blandas samman med ämbetet på ett sådant sätt att medborgaren kan misstänka att man blir diskriminerad i sina relationer med den myndighet det är fråga om. Hur skall man i detta fall se på myndighetsansvaret? Kan offentliga, kränkande och häcklande tillmälen vara förenligt med detta?

Måste man inte som medborgare, just av sina valda representanter och myndighetspersoner, förvänta sig att de är oväldiga och opartiska. Är det

”misuse of public position” om man i rollen som myndighetsperson låter sina personliga värderingar spela in i sin relation med medborgare och i beslut som rör dessa?

Ett exempel på ett uttalande som det kan finnas anledning att diskutera, när det gäller denna fråga, är försäkringskassans förre Generaldirektör och nuvarande Rikspolischef, Dan Eliasson, som på sin twitter skriver att han kräks över Jimmie Åkesson.

<http://www.svt.se/nyheter/val2014/myndighetschef-kraks-over-akesson>

Samtal om dessa frågor skulle kunna ge oss medborgare ett bättre grepp på var gränsen tycks gå mellan vad som kan uppfattas normalt bruk och missbruk av olika samverkansmönster. En sådan kondensering skulle också bättre kunna klargöra vilka principer som skulle kunna tillämpas för att formulera skillnaden mellan önskvärda och icke önskvärda mönster, och därför också hur vi var och en kan medverka till att skapa de förra och undvika de senare.

Referenser

<https://www.svd.se/uber-pop-hotar-valfardsstaten>

<https://www.dn.se/ekonomi/arbetsformedlingen-permanenta-dagens-hoga-invandring/>

<http://www.svt.se/nyheter/val2014/myndighetschef-kraks-over-akesson>

Originaltext

<http://www.bengtharry.me/?p=2453>